

Sygn. akt VI U 537/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Żarkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. w S.

sprawy R. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 15 maja 2015 roku znak: ENS/6/039082280

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje R. K. (1), poczynając od 2 lutego 2015 roku, prawo do emerytury;

II. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił R. K. (1) prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie przez niego okresu 25 lat ogólnego stażu ubezpieczeniowego. W uzasadnieniu decyzji podkreślono, że wprawdzie ubezpieczony legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym co najmniej 15 lat, jednakże jego ogólny staż ubezpieczeniowy na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi jedynie 24 lata, 5 miesięcy i 14 dni zamiast wymaganych 25 lat. Organ rentowy wyjaśnił przy tym, że odmówił uwzględnienia w stażu pracy ubezpieczonego okresu korzystania z urlopów bezpłatnych od 12 lutego 1986 roku do 14 lutego 1986 roku, od 7 lutego 1989 roku do 28 lutego 1989 roku, od 1 stycznia 1994 roku do 31 stycznia 1994 roku, od 27 czerwca 1998 roku do 11 października 1998 roku, od 24 października 1996 roku do 20 stycznia 1997 roku. Dodatkowo wskazał, iż okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców został uwzględniony jedynie częściowo, tj. od 1 maja 1978 roku do 9 czerwca 1981 roku.

R. K. (1) odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Wniósł o doliczenie mu do stażu pracy nieuwzględnionych okresów pracy w gospodarstwie rolnym należącym do jego rodziców w czasie wakacji oraz ferii w szkolnych w okresie od 1 lipca 1973 roku do 16 sierpnia 1976 roku.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. K. (1) urodził się (...).

W dniu 23 lutego 2015 roku złożył w ZUS Oddziale w S. wniosek o emeryturę.

Dowód: wniosek o emeryturę - k. 1-5, pl. I akt ZUS.

Do końca 1998r. R. K. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od 10 czerwca 1981 roku do 11 lutego 1986 roku, od 15 lutego 1986 roku do 6 lutego 1989 roku, od 1 marca 1989 roku do 31 grudnia 1993 roku, od 1 lutego 1994 roku do 23 października 1996 roku oraz od 21 stycznia 1997 roku do 26 czerwca 1998 roku, tj. łącznie przez 16 lat, 7 miesięcy i 22 dni.

Dowody:

- świadectwo pracy z 15.01. (...). - k. 9, pl. I akt ZUS'

- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 15.01.2015 r. - k. 10, pl. I akt ZUS.

R. K. (1) w dniu 2 lutego 1971 roku ukończył 16 lat. W tym czasie mieszkał w miejscowości C. (gmina T.), gdzie jego rodzice, A. i K. K., posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 12,99 ha. Rodzice ubezpieczonego nie pracowali zawodowo poza rolnictwem.

Gospodarstwo rolne rodziców ubezpieczonego ukierunkowane było zarówno na produkcję roślinną, jak i zwierzęcą. Rodzice ubezpieczonego w posiadanym gospodarstwie zajmowali się hodowlą trzody i bydła (około 12 sztuk), nadto uprawiali pszenicę i buraki cukrowe. Gospodarstwo nie było zmechanizowane.

W dniu 16 czerwca 1973 roku R. K. ukończył (...) Szkołę Zawodową (...) w Ś.. Następnie kontynuował naukę w Technikum Mechanicznym w Ś.. W okresie nauki w technikum przede wszystkim mieszkał w internacie (poza okresem około pół roku, kiedy dojeżdżał z miejsca zamieszkania), natomiast całe wakacje spędzał w domu rodzinnym. Ubezpieczony nie odbywał w szkole praktyk wakacyjnych.

W okresach wakacji od 25 czerwca 1974 roku do 31 sierpnia 1974 roku, od 25 czerwca 1975 roku do 31 sierpnia 1975 roku oraz od 25 czerwca 1976 roku do 17 sierpnia 1976 roku (tj. do dnia rozpoczęcia zatrudnienia w Morskiej Stoczni (...) w Ś.) ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Pracował wówczas codziennie, od rana do wieczora, przy wszystkich czynnościach związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w szczególności wykonywał prace związane z obrządkiem zwierząt (przygotowanie pożywienia dla zwierząt) oraz pracami polowymi (żniwa, sianokosy). Konieczność pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców spowodowana była tym, że jego rodzice byli osobami w starszym już wieku, schorowanymi. Ich gospodarstwo nie było zmechanizowane, większość prac (w tym także po zbiorze zbóż) było wykonywanych ręcznie. Rodzeństwo R. K. w tym czasie nie mieszkało już z rodzicami.

Dowody:

- poświadczenie zamieszkania z 24.03.2015 r. - k. 18, pl. I akt ZUS;

- zaświadczenie z 24.03.2015 r. - k. 19, pl. I akt ZUS;

- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół - k. 28-29 akt sprawy;
- zeznania świadka J. B. w wersji elektronicznej oraz protokół - k. 29 akt sprawy;
- zeznania świadka H. S. w wersji elektronicznej oraz protokół - k. 29 akt sprawy;
- świadectwo dojrzałości technikum dojrzałości - k. 38-39 akt sprawy;
- świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej - k. 40 akt sprawy;
- dokumentacja dot. nauki R. K. w Technikum Mechanicznym, w tym arkusz ocen (...), arkusz ocen TM, protokół z obrony prac dyplomowych w roku szkolnym 1975-1976, adres zamieszkania w dzienniku lekcyjnym (...) na rok szkolny 1970/1971 - k. 68-77 akt sprawy;

Z dniem 17 sierpnia 1976 roku ubezpieczony podjął zatrudnienie w Morskiej Stoczni (...) w Ś. na stanowisku ślusarza okrętowego, jednak już 24 października 1976r. został powołany do odbywania zasadniczej służby wojskowej. Z odbywania tej służby został przedterminowo zwolniony w kwietniu 1978r. – z uwagi na bycie jedynym żywicielem rodziny i konieczność pomocy rodzicom w prowadzonym przez nich gospodarstwie rolnym.

Dowody:

- świadectwo pracy z 23.10.2002 r. - k. 9, pl. (...) akt ZUS;
- akta osobowe R. K. z okresu zatrudnienia w Morskiej Stoczni (...) w Ś. - koperta k. 83 akt sprawy;
- kopie dokumentów z akt osobowych R. K. z okresu zatrudnienia w O. – k. 27-28, pl. I akt ZUS;
- raport ustalenia uprawnień do świadczenia – k. 33, pl. I akt ZUS;
- kopia książeczki wojskowej – k. 3, pl. (...) akt ZUS.

W okresie od 1 maja 1978r. do 9 czerwca 1981r. R. K. ponownie zamieszkał z rodzicami, pomagając im w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. W dniu 8 grudnia 1979r. zmarł jego ojciec, K. K.; od tego czasu gospodarstwo prowadził wyłącznie z matką A.. Okres ten jest okresem uzupełniającym podlegającym zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego.

Niesporne, a nadto dowody:

- zaświadczenie Urzędu Miejskiego w T. – k. 19, pl. I akt ZUS;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół - k. 28-29 akt sprawy;
- zeznania świadka J. B. w wersji elektronicznej oraz protokół - k. 29 akt sprawy;
- zeznania świadka H. S. w wersji elektronicznej oraz protokół - k. 29 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 24 ust. 1b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 748 z późn. zm.; dalej jako: ustawa emerytalna) - mężczyznom urodzonym po dniu 30 września 1953 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 67 lat, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Z kolei w myśl przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż R. K. (1) osiągnął – na dzień wydawania zaskarżonej decyzji – wiek emerytalny uprawniający go do skorzystania z wcześniejszej emerytury i że posiadał przebyty do końca 1998 roku wymagany powyższymi normami udokumentowany okres pracy w warunkach szczególnych. Sporna natomiast była kwestia dotycząca ogólnego okresu ubezpieczenia. Organ rentowy uznał bowiem za udowodniony przez ubezpieczonego okres składkowy i nieskładkowy wynoszący na dzień 1 stycznia 1999 roku ogółem 24 lata, 5 miesięcy i 14 dni. Odmówił przy tym zaliczenia do tego stażu okresów pracy R. K. (1) w gospodarstwie rolnym rodziców od 2 lutego 1971 roku do 15 sierpnia 1976 roku, wskazując, iż sam ubezpieczony w swoim życiorysie z dnia 10 czerwca 1981 roku wskazywał, że jako pomoc w gospodarstwie pracował od maja 1978 roku.

Zagadnienie zaliczania okresu pracy w gospodarstwie rolnym do ogólnego stażu pracy reguluje przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się również przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia - traktując je jak okresy składkowe - jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 ustawy emerytalnej, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Z literalnej treści powyższego przepisu nie wynika, czy i jakie wymagania powinna spełniać owa praca w gospodarstwie rolnym, aby mogła zostać zaliczona do okresów wymaganych do nabycia prawa do emerytury. Nie można jednak uznać, że chodzi tu o jakąkolwiek pracę, w jakimkolwiek wymiarze czy charakterze. Zajęcie takiego stanowiska prowadziłoby bowiem do powstania niespójności w przepisach prawa, przejawiającej się w tym, że omawiany przepis nie wyznacza rozmiaru świadczonej pracy, podczas gdy przepis art. 6 ust. 2 pkt 1 tej samej ustawy, odnoszący się do okresów zatrudnienia po ukończeniu 16 roku życia, mających miejsce przed dniem 15 listopada 1991 r., wymaga, aby praca ta wykonywana była w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy. Wątpliwość ta została jednak usunięta w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego zapadłych jeszcze w poprzednim stanie prawnym, ale zachowujących nadal pełną aktualność, w których jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a przed objęciem ubezpieczeniem społecznym, przyjmowano wymiar pracy przekraczający 4 godziny dziennie (vide: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28.02.1997 r., II UKN 96/96, OSNAPiUS 1997, nr 23, poz. 473; z dnia 7.11.1997 r., II UKN 318/97, OSNAPiUS 1998, nr 16, poz. 491; z dnia 13.11.1998 r., II UKN 299/98, OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 799; z dnia 9.11.1999 r., II UKN 190/99, OSNAPiUS 2001, nr 4, poz. 122 czy wyrok z dnia 10.05.2000, II UKN 535/99).

Dodatkowo, Sąd Najwyższy w szeregu wydawanych orzeczeń zwrócił uwagę, że osoba pracująca w gospodarstwie rolnym musi spełniać kryteria wymagane dla uznania jej za „domownika” o jakim mowa w przepisie art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 277) – czyli musi być osobą bliską rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostawać z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkiwać na terenie jego gospodarstwa albo w bliskim sąsiedztwie oraz stale pracować w tym gospodarstwie rolnym i nie być związaną z rolnikiem stosunkiem pracy. W judykaturze wykształcił się pogląd, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym w okresie sprzed objęcia rolników obowiązkiem opłacania składki na rolnicze ubezpieczenie społeczne domowników

(tj. przed dniem 1 stycznia 1983 r.) przesądza wystąpienie dwóch okoliczności: po pierwsze - wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej "domownika" z art. 6 pkt 2 ustawy o u.s.r. i po drugie – o czym była mowa powyżej - czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie w okresie rozliczeniowym (vide wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 stycznia 1996 r., III AUr 833/95 (OSA 1998, z. 4, poz. 15) i wyroki SN: z dnia 13 stycznia 1998 r., II UKN 433/97 (OSNAPiUS 1998, nr 22, poz. 668), z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98 (OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 799), z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/90 (OSNAPiUS 2001, nr 4, poz. 122, notka), z dnia 10 maja 2000 r., II UKN 535/99 (OSNAPiUS 2001, nr 21, poz. 650), z dnia 12 maja 2000 r., II UKN 538/99 (OSNAPiUS 2001, nr 21, poz. 651), z dnia 3 lipca 2001 r., II UKN 466/00 (OSNPUSiSP 2003, nr 7, poz. 186). W powyższych orzeczeniach położono nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co wprawdzie nie musi oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale przynajmniej gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego.

Wobec zakwestionowania przez organ rentowy zasadności zaliczenia R. K. (1) do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w czasie wakacji w czasie pobierania przez niego nauki w szkole średniej, sąd w tym zakresie przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe. Na sporne okoliczności zostali przesłuchani zarówno sam ubezpieczony, jak i dwoje świadków, będących osobami zamieszkałymi w spornym okresie w pobliżu prowadzonego przez rodziców R. K. gospodarstwa. Sąd przeprowadził też dowód z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz zgromadzonych już w toku postępowania, w tym przede wszystkim świadectw szkolnych ubezpieczonego oraz dokumentacji dotyczącej jego nauki w Technikum Mechanicznym w Ś..

Przesłuchani w sprawie świadkowie oraz sam ubezpieczony zeznali zgodnie, iż R. K. (1) w spornych latach pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców podczas każdej wakacji w okresie pobierania nauki w technikum. Na te lata przypadały trzy okresy wakacyjne, tj. od 25 czerwca 1974 roku do 31 sierpnia 1974 roku, od 25 czerwca 1975 roku do 31 sierpnia 1975 roku oraz od 25 czerwca 1976 roku do 17 sierpnia 1976 roku (tj. do dnia rozpoczęcia zatrudnienia w Morskiej Stoczni (...) w Ś.), w trakcie których ubezpieczony przede wszystkim uczestniczył w pracach polowych, ale również pracach codziennych związanych z obrządkiem zwierząt oraz gospodarstwem domowym. Rodzice ubezpieczonego w tym okresie byli już starszymi ludźmi, rodzeństwo R. K. wyprowadziło się, w związku z czym to ubezpieczony był główną siłą roboczą w gospodarstwie.

W ocenie sądu zeznania świadków zasługują na wiarę, ponieważ są logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniają a przede wszystkim znajdują odzwierciedlenie w stosunkach społecznych panujących w tamtym okresie na wsi. Świadkowie byli najbliższymi sąsiadami rodziców ubezpieczonego w tamtym okresie, stąd niewątpliwie mieli możliwość czynienia obserwacji, w tym obserwowania R. K. przy pracy w gospodarstwie rodziców w okresie wakacji. Świadkowie są osobami obcymi dla odwołującego, które nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań na jego korzyść, rodzących po ich stronie ryzyko odpowiedzialności karnej.

Treść zeznań świadków koresponduje też z dokumentami znajdującymi się w aktach emerytalnych ubezpieczonego. W szczególności z zaświadczenia Urzędu Miejskiego w T. (k. 19, pl. I akt ZUS) wynika, że rodzice ubezpieczonego A. i K. K. posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 12,99 ha, położone we wsi C. w gminie T. w okresie od 27 listopada 1952 roku do 16 czerwca 1981 roku. Z kolei z poświadczenia zameldowania (k. 18, pl. I akt ZUS) wynika, że od 12 lutego 1955 roku ubezpieczony był zameldowany pod adresem: (...). Sąd wziął dodatkowo pod uwagę takie okoliczności jak: obszar gospodarstwa (tj. blisko 13 ha), fakt, że gospodarstwo nie było zmechanizowane i większość prac trzeba było wykonywać ręcznie, ilość domowników oraz fakt, że rodzice ubezpieczonego w tym czasie byli już starszymi ludźmi. Wszystko to w ocenie sądu nakazuje uznać za w pełni wiarygodne twierdzenia odwołującego o tym, iż w pracach w gospodarstwie rolnym rodziców uczestniczył w wymiarze znacznie przekraczającym 4 godziny dziennie w okresie wakacji letnich. Z przeprowadzonych dowodów wynika ponadto, że w tych okresach praca R. K. odpowiadała pojęciu stałej, systematycznej pracy domownika, upoważniającej do zaliczenia tych okresów do stażu ubezpieczeniowego. Stąd sąd uznał, iż do wymaganego stażu pracy należało zaliczyć okresy pracy w wakacje, tj. w latach 1973-1975 po pełne 2 miesiące (razem 6 miesięcy) oraz okres wakacji 1976 roku do 17 sierpnia, co daje łącznie 8 miesięcy i 16 dni.

Okres ten łącznie z okresem uznanym przez ZUS jest wystarczający do uzupełnienia 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do przyznania prawa do emerytury.

Wymaga podkreślenia, że zdaniem sądu brak jest podstaw, by uznać zeznania R. K. za niewiarygodne tylko dlatego, że w życiorysie sporządzonym przezeń w związku z ubieganiem się przez niego w roku 1981 o pracę w przedsiębiorstwie (...) nie napisał, że pracę w gospodarstwie rolnym rodziców wykonywał także w wakacje w latach 1973-1976. Nie można bowiem tracić z pola widzenia celu, dla którego w tego rodzaju życiorysie opisuje się fakty z własnego życia – nie ma to być swego rodzaju „kronika życia”, a wyłącznie zwrócenie uwagi na fakty najbardziej istotne dla potencjalnego pracodawcy. Nie dziwi więc w tym kontekście, że ubezpieczony opisał w omawianym życiorysie to, co robił akurat w latach 1978-1981, gdyż fakt niepozostawiania przez niego w tym czasie w zatrudnieniu mógł wywoływać wątpliwości u przyszłego pracodawcy. Ubezpieczony wyjaśnił więc niejako, że w tym czasie pracował w gospodarstwie rolnym. Skoro zaś w latach 1973-1976 odbywał naukę w technikum (o czym zresztą wspominał w życiorysie), nie było podstaw, by wyjaśniał przysłemu pracodawcy, w jaki sposób w tych latach spędzał letnie wakacje.

Podobnie wątpliwości sądu nie budzi to, że w roku 1976 R. K. wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców tylko do 16 sierpnia 1976r. Należy bowiem zauważyć, że z zeznań ubezpieczonego i ustalonych w sprawie okoliczności wynika, że rodzice R. K. dążyli do tego, by ich dzieci usamodzielniały się i wykonywały pracę poza rolnictwem. Już wcześniej nastąpiło to w przypadku rodzeństwa ubezpieczonego, a podjęcie przez R. K. nauki w szkole średniej poza miejscem zamieszkania z pewnością miało służyć temu samemu celowi. Skoro więc w roku 1976 ubezpieczony ukończył naukę w szkole i miał możliwość podjęcia zatrudnienia, trudno zarzucać mu obecnie, że z tej możliwości skorzystał. Wbrew pozorom zaś podjęcie tej pracy od 16 sierpnia 1976r., tj. od daty, w której umownie przyjmuje się, że żniwa się kończą, uwiarygadnia jego twierdzenia, że w każde wakacje musiał pomagać rodzicom w pracach polowych. Gdyby bowiem pracę zawodową podjął w roku 1976 już np. od 1 lipca, przedstawiona przezeń wersja zdarzeń mogłaby zostać uznana za niespójną; skoro zaś nastąpiło to dopiero gdy zazwyczaj nie było już konieczności wykonywania pilnych prac polowych (ścinania i zwożenia zbóż), gdyż zostały one zakończone, tym bardziej trzeba było uznać zeznania R. K. za spójne.

Na zakończenie wreszcie trzeba wskazać, iż pogląd wyrażony przez sąd orzekający w przedmiotowej sprawie o możliwości zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego pracy w gospodarstwie rolnym w wakacje jest zbieżny z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 grudnia 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1423/12. W wyroku tym sąd ten stwierdził, że jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po 16 roku życia świadczona była w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres, niezależnie od tego czy przypadał on w trakcie roku szkolnego, czy też w czasie wakacji i ferii szkolnych. Podobny pogląd wyraził również Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 31 sierpnia 2006 roku, wydanym w sprawie III AUa 397/06, OSA 2008/6/16).

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe względy i ustalenia, sąd w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, począwszy od 2 lutego 2015 roku, tj. od dnia osiągnięcia przezeń wieku emerytalnego, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

W punkcie II sentencji wyroku sąd stwierdził, że organ rentowy nie podnosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego lub brak takiej odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji przyznającej R. K. prawo do emerytury było dokonanie pozytywnych dla ubezpieczonego ustaleń co do uwzględnienia okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców. Zdaniem sądu organ rentowy mógł mieć wątpliwości co do możliwości zaliczenia

spornych okresów do ogólnego stażu ubezpieczeniowego R. K.. Dopiero bowiem przeprowadzenie postępowania przed sądem pozwoliło na zaliczenie spornych okresów do ogólnego stażu pracy. W tej sytuacji nie można było uznać, aby organ rentowy ponosił odpowiedzialność za niewydanie decyzji korzystnej dla ubezpieczonego.